

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0511U000280

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-04-2011

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Разанов Сергій Федорович

2. Razanov Sergiy Fedorovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 03.00.13

Назва наукової спеціальності: Фізіологія людини і тварин

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-03-2011

Спеціальність за освітою: 7.130201

Місце роботи здобувача: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: м. Біла Церква, пл. Соборна, 8/1

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство аграрної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.826.02

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Полісся Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 05453752

Місцезнаходження: 10007, м. Житомир, шосе Київське, 131

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35.01

Тема дисертації:

1. Еколого-технологічне удосконалення виробництва продукції бджільництва та використання його відходів у птахівництві в зонах техногенного навантаження
2. Ecology-tekhnologichne improvement of bee products production and usage of its waste in the poultry farming areas of the tehnogenes loading.

Реферат:

1. У дисертації викладено теоретичний і експериментальний матеріал з вивчення безпеки продукції бджільництва і заходів щодо підвищення та ефективності використання його відходів в умовах забруднення навколишнього природного середовища радіонуклідами і важкими металами, спрямованих на зниження негативного впливу цих шкідливих речовин на здоров'я населення. Встановлено, що питома активність ^{137}Cs у меді і восковій сировині перевищувала допустимі рівні (ДР-2006) лише на території північного Полісся відповідно у 1,34 і 6,9 разів. Концентрація Pb і Cd переважала ГДК у восковій сировині, заготовленій на

території північного Полісся, відповідно в 1,39 і 1,8 разів і на території південно-східного Степу - в 1,36 і 1,6 разів. У бджолиному підморі спостерігається перевищення питомої активності ^{137}Cs у 3,6 разів і концентрації Pb у 1,49 разів порівняно з існуючими нормативами лише на території північного Полісся. Доведено, що за використання сорбційних технологій, поліських бджіл, виробництва меду у безрозплідній частині гнізда спостерігається зниження у виробленому меді питомої активності ^{137}Cs на 10,3-47,5%, ^{90}Sr - на 14,3-43,6% та концентрації Pb і Cd відповідно на 14,3-59,5% і 15,7-41,2%. Удосконалення деяких елементів технології одержання і переробки воскової сировини знижує у цій продукції питому активність ^{137}Cs на 4,0-72,3%, ^{90}Sr - на 17,2-66,7% та концентрацію Pb і Cd відповідно на 16,4-58,8% і 16,0-83,4%. Встановлено, що за згодовування птиці Апімору спостерігається підвищення тривалості її життя за екстремальних умов гамма-опромінення у 2,2 рази та зниження в м'язово-жировій тканині ^{137}Cs на 31,1-48,8%, Pb - на 15,9-53,2, Cd - на 20,0%. Водночас виявлено підвищення життєздатності відстаючого у рості молодняка птиці на 35-42 п.п., а підвищення живої маси - на 4,2-10,2%. При цьому підвищувалася інтенсивність засвоєння лізину, цистину, метіоніну і аргініну відповідно на 9,26 п.п., 7,63, 9,03 і 3,23 п.п. Ключові слова: мед, віск, воскова сировина, комбікорм, перепели, курки, качки, м'язово-жирова тканина, Апімор, цезій-137, стронцій-90, свинець, кадмій.

2. Dissertation gives theoretical and experimental, material about the bee products safety study and measures about improving usage effectiveness of its waste in the condition of environmental pollution by radionuclide and hard metals, oriented on lowering negative influence of these harmful substances on the population health. It is defined that activity of ^{137}Cs in honey and raw wax exceeded permitted level (PL-2006) only on the areas of the north Pollissia in 1,34 and 6,9 times. Concentration of Pb and Cd exceeded SPL in raw wax, taken on the areas of the north Pollissia in 1,39 and 1,8 times on the areas of the south-east Steppe - in 1,36 and 1,6 times. There was more high activity of ^{137}Cs in 3,6 times and concentration of Pb in 1,49 according to the given standards only on the areas of the north Pollissia. It is proved that sorbational technologies use of pollissia bees, honey production in without breeding nest part we can see in the produced honey lowering the activity of ^{137}Cs in 10,3-47,5%, ^{90}Sr - in 14,3-43,6% and concentration of Pb and Cd according in 14,3-59,5% and 15,7-41,2%. Improvement of particular technology elements of getting and reproduction of raw wax lowered activity of ^{137}Cs in 4,0-72,3%, ^{90}Sr - in 17,2-66,7% and concentration of Pb and Cd according in 16,4-58,8% and 16,0-83,4%. It is proved that feeding poultry with "Apimor" makes its life longer by the extreme conditions of gamma-light in 2,2 times and lowering in its muscular-fat tissue ^{137}Cs in 31,1-48, Pb - in 15,9-53,2 and Cd - 20,0%. Simelteniously it is noted highering violability in low development by young poultry in 35-42 p.p., and growing weight - in 4,2-10,2%. By it the intensity of excepting of lizin, metionin, and arginin grew according in 9,26 p.p. 7,63,9,03 and 3,23 p.p. Key words: honey, wax, raw wax, fodder, quail, hen, duck, muscular-fat tissue, Apimor, cesium-137, stroncium-90, plumbum, cadmium.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Юрій Іванович
2. Savchenko Uriy Ivanovych

Кваліфікація: 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Славов Володимир Петрович
2. Славов Володимир Петрович

Кваліфікація: 03.00.16, 06.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Буцьк Василь Іванович
2. Буцьк Василь Іванович

Кваліфікація: 03.00.13, 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліщук Віктор Петрович

2. Поліщук Віктор Петрович

Кваліфікація: 03.00.16, 06.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заклучні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Щербатий Зеновій Євгенович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Щербатий Зеновій Євгенович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.